

KANDUNGAN

	<u>Mukasurat</u>
PENGHARGAAN	i
KANDUNGAN	iii
SENARAI GAMBARAJAH	vi
SENARAI GAMBAR	viii
SENARAI LAMPIRAN GAMBAR	ix
SINGKATAN	xi
SINOPSIS	xii
BAB I : PENGENALAN	
1.1 Latarbelakang Kajian Kebudayaan Kebendaan di Sabah	1
1.2 Tujuan dan Skop Kajian	3
1.3 Masalah Semasa Menjalankan Kajian	5
BAB II : TEKNOLOGI MEMBUAT SIGAH	
2.1 Pengenalan	8
2.2 Sigah Tenunan di Sabah	9
2.2.1 Sejarah Seni Menenun di Sabah	10
2.2.2 Memintal Benang Tradisional	11
2.2.3 Pewarnaan Benang Tradisional	13
2.2.4 Sumber Pewarna Tradisional	14
2.2.5 Peralatan Menenun Kaum Irranun	17
2.2.6 Proses Menenun	22
2.3 Sigah Sulaman Suluk Binadan	23
2.3.1 Suluk Binadan dan Irranun	24
2.3.2 Peralatan Menyulam	26
2.3.3 Proses Menyulam dan Menghias	27
2.4 Memakai Sigah	31
2.5 Kesimpulan	36

BAB III : CORAK DAN MOTIF DALAM SIGAH	
3.1 Pengenalan	37
3.2 Asalusul Corak Di Sabah	37
3.3 Sumber Ilham Rekaan Corak dan Motif	40
3.4 Corak dan Motif Dalam Sigah Tenunan	41
3.4.1 Analisa Motif	42
3.4.2 Motif Berantai dan Motif Tunggal	45
3.5 Corak dan Motif Sigah Sulaman	48
3.5.1 Lagenda Naga Dalam Sigah Sulaman	49
3.5.2 Analisa Motif Sigah Sulaman	51
3.6 Kesimpulan	54
BAB IV : SIGAH SEBAGAI SUMBER EKONOMI	
4.1 Pengenalan	56
4.2 Masalah Pengeluaran dan Pemasaran Sigah	57
4.3 Langkah-langkah Komersialisasi	60
4.4 Kesimpulan	65
BAB V : SIGAH DAN MASYARAKAT	
5.1 Pengenalan	67
5.2 Sigah dan Undang-undang Adat	67
5.3 Sigah dan Penghormatan	69
5.4 Sigah dan Kepercayaan	71
5.5 Sigah dan Pengiktirafan	75
5.6 Sigah dan Politik Malaysia	75
5.6.1 Sigah Dalam Sejarah Politik Sabah	76
5.6.2 Sigah Dalam Pilihanraya Umum 1990	78
5.7 Kesimpulan	82

BAB VI : KESIMPULAN

84

BIBLIOGRAFI

87

GAMBAR LAMPIRAN

LAMPIRAN

SENARAI GAMBARAJAH

1. Memintal benang tradisional - pilinan roda-roda.
2. Memintal benang tradisional.
3. Set menenun.
4. Bekarak (Ir)
5. Bintalak (Ir)
6. Sudan (Ir)
7. Libedak (Ir), Bumbong (Baj)
8. Teknik lilitan benang di sudan (Ir)
9. Set Bangkaran (Su)
10. Kedudukan lusuk-lusuk (Su) dalam set Bangkaran (Su).
11. Bahagian corak yang sama pada sigah sulaman
 - 12.1 Motif Aperyan
 - 12.2 Motif unsud a tantu (Ir)
 - 12.3 Motif unsud a tampad (Ir)
 - 12.4 Motif bunga
 - 12.5 Motif guris (Ir)
 - 12.6 Motif Anunan siuruh (Ir)
 - 12.7 Motif Tuaran (Ir)
 - 12.8 Motif Tinayupuh (Ir)
 - 12.9 Motif Berantai Siukosuot (Ir)
 - 12.10 Motif unsud (Ir)
 - 12.11 Motif Yalale/Tialali (Ir)
 - 12.12 Motif linayupan (Ir)
 - 12.13 Motif garisan talitayan (Ir)
13. Motif geometri segitiga

- 14.1 Petak motif tenunan (Gambar 16.2)
- 14.2 Petak motif tenunan (Gambar 15.2)
15. Berantai unsud a tantu (Ir) bertentangan
- 16.1 Petak motif sulaman (Gambar 2)
- 16.2 Petak motif sulaman (Gambar 1)
- 16.3 Petak dan motif sigah sulaman
17. Motif-motif dramatis sigah sulaman
18. Motif abstrak sigah sulaman
19. Motif geometri sigah sulaman
20. Motif Nomboyunan (Mur)

SENARAI GAMBAR

Gambar

- 1 : Sigah Sulaman Suluk Binadan
- 2 : Sigah Sulaman
- 3 : Tenunan Suluk
- 4 : Sigah sulaman sedang dipakai
- 5 : Sigah sulaman sedang dipakai
- 6 : Garis corak sigah sulaman
- 7 : Garis corak sigah sulaman
- 8 : Ikatan Pinandakan dan Perkahwinan
- 9 : Ikatan Kunatong
- 10 : Ikatan Tinapako
- 11 : Ikatan Kinonduung
- 12 : Ikatan Ininsasangau
- 13 : Ikatan Kinutupung
- 14 : Motif Bunga Pecah Lapan di Kelantan dan Terengganu
- 15.1 : Motif Kuda/orang sebagai motif utama
- 15.2 : Motif Aperyan sebagai motif utama
- 16.1 : Memotong sigah yang siap ditenun
- 16.2 : Ini dia... (hasil tenunan yang siap)
- 17 : Sigah sulaman (model analisis 1)
- 18 : Sigah sulaman (model analisis 2)
- 19 : Pemanggil hantu berehat sejurus selepas memanggil hantu. Perhatikan sigah yang dipakai.
- 20 : Orang ramai yang hadir dalam ritual modsuung. Perhatikan jamuan yang disediakan untuk makhluk halus.
- 21 : YAB Datuk Joseph Pairin Kitingan Ketua Menteri Sabah semasa pengikhtiran sebagai Huguan siou oleh masyarakat Rungus di Kudat.

SENARAI LAMPIRAN GAMBAR

1. Sebahagian hasil kraftangan Sabah.
2. Bajau, Kuda dan Sigah.
3. Bajau riang menunggang kuda.
4. Sigah sebagai perhiasan dalam rumah.
5. Kain daster (sigah) dan kain mogah (Baj).
6. Pesta Kaamatan (k/d) (Menuai) di Sungai Pegalan 1982.
7. Penyelia dan pengkaji - Inilah motif aperyau.
8. Menjual sigah di tamu oleh Suluk dan Rungus.
9. Menjual sigah di tamu oleh Irranun.
10. Sigah dan masyarakat.
11. Sigah dalam upacara magavau (k/d) (memuja semangat padi).
12. Sigah Dusun Begahak.
13. Sigah Kadazan dan Kadazan Tatana.
14. Pasangan muda mudi Kadazan papar.
15. Sigah dalam tarian Limbai (Baj) dan Megalang (Lab).
16. Sigah dalam tarian Sumazau (k/d).
17. Sigah dalam tarian mongigol/sumundai dan tarian sumayau (hot).
18. Hiasan kepala tarian megalang (Mur).
19. Set menenun kaum Rungus.
20. Puan Kambang dan keluarga Puan Halimah.
21. Kampung Landong Ayang Laut, Kudat.
22. Rumah salah seorang penduduk Kg. Rampaian laut, Kota Belud.
23. Keluarga Encik Haji Abdul Rahman di Kg. Rampaian Laut Kota Belud.

SINGKATAN

1. ADUN - Ahli Dewan Undangan Negeri
2. Baj - Bajau
3. BERJAYA - Bersatu Rakyat Jelata Sabah (Parti Politik)
4. FELDA - Federal Land Development Authority (Agensi Kerajaan)
5. Ir - Irranun
6. JKKK - Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung
7. KDCA - Kadazan Dusun Cultural Association
8. K/d - Kadazan Dusun
9. KP - Kadazan Papar
10. Lab - Dusun Labuk
11. Lot - Dusun Lotud
12. Mur - Murut
13. PBS - Parti Bersatu Sabah
14. Ru - Rungus
15. Su - Suluk
16. TV3 - Sistem Televisyen Malaysia Berhad
17. UMNO - United Malay National Organization
18. UNKO - United National Kadazan Organization
19. UPKO - United **pasok** Kadazan Organization